

Közös Agrárpolitika változása az elkövetkező időszakban

Várható támogatások 2023-tól

Agrárminisztérium

Új KAP alapelvek és mérföldkövek (2023-2027)

Alapelvek:

- KAP Stratégiai Terv: **I. és II. pillér (vidékfejlesztés)** egyben
- A tagállamoknak sokkal **erőteljesebb környezeti és éghajlati** célkitűzést kell vállalniuk.
- Megfelelés alapú áttérés az eredményalapú ellenőrzésre, területi monitoring, e-GN.
- **80%-os mértékű nemzeti forrás** kiegészítés a vidékfejlesztési források mellé.
- Kötelező elkölteni az összforrás 35%-át környezet- és klímavédelmi célkitűzésekre, 3%-át fiatal gazdákra, vidékfejlesztési források 5%-át LEADER-re.

Mérföldkövek:

- Hazai KAP Stratégiai Terv benyújtása 2021.12.30.
- KAP Stratégiai Tervek bizottsági értékelése 2022.01-03. 424 észrevételt kaptunk.
- Hazai KAP Stratégiai Terv tárgyalása 2022.04-09.22. 30 darab feletti kétoldalú tárgyalás.
- Hazai KAP Stratégiai Terv elfogadása 2022.11.07.
- Új KAP-törvény 2023. január 1.

Zöld alapfeltételek a támogatások mögött

Új KAP: Zöld alapfeltételek mindkét pillér mögött

- Meg kell felelni a gazdálkodási követelményeknek (**JFGK** – 11 darab) és a helyes mezőgazdasági és környezeti állapotára (**HMKÁ** – 9 darab) vonatkozó elvárásoknak.
- A zöldítés korábbi elemei közül az **állandó gyepterületek fenntartása**, a **terménydiverzifikáció/vetésforgó** és az **ökológiai fókussterületek (EFA)** beolvadnak.
- A korábbtól eltérően **az összes közvetlen támogatás és területalapú vidékfejlesztési kifizetés előfeltételévé válnak.**
- **Új elemek:**
  - Foszfátok diffúz szennyezése elleni intézkedések (JFGK1)
  - Vizes élőhelyek és tőzeglápok védelme (*leghamarabb 2024-től*) (HMKÁ2)
  - Fenntartható növényvédőszer-használat (*bizottsági rendelet folyamatban*) (JFGK8)
- **Jelentős változások:**
  - Kötelező vetésforgó (HMKÁ7)
  - Nem termelő területek kötelező aránya (HMKÁ8)
  - Talajvédelem (HMKÁ5 és HMKÁ6)

Új KAP: Zöld alapfeltételek – HMKÁ 1-3.

HMKÁ 1 – Állandó gyepterület

- Ugyanaz az előírás, mint a zöldítésben, vagyis **gazdaság szintű kötelezettség nincs**, hanem országos szinten kell megőrizni az állandó gyepterületeket a referenciarányhoz képest.
- Az **állandó gyepterület arány** legfeljebb 5%-al csökkenhet a referenciaévhez képest
- Referencia év 2018
- Referencia arány 14,41%

HMKÁ 2 – Vizes élőhelyek és tőzeglápok megőrzése

- Bevezetés éve **2025** (2021/2115/EU rendelet III. mellékletében felkínált lehetőség)
- MePAR-ban lehatárolásra kerül

HMKÁ 3 – A tarlóégetés tilalma

- **Tarló, nád, valamint növényi maradvány égetése tilos**, kivéve zárlati károsító megjelenése esetén, hatósági határozattal elrendelve.
- HMKÁ 8 keretében bejelentett területen (hiába egy szántó tábla része) az égetés gyepes felszínborítás esetében sem engedélyezett.

HMKÁ 4 – A vízfolyások mentén védelmi sávok kialakítása

- **Nem juttatható ki műtrágya, szervestrágya és növényvédőszer:**
  - a MePAR-ban grafikusán megjelölt egyéb felszíni vízfolyások partvonalától mért 5 méteres sávban, azzal, hogy a védőtávolság 3 méterre csökkenthető, ha a mezőgazdasági művelés alatt álló tábla 50 méternél nem szélesebb és 1 hektárnál kisebb területű;
  - a völgyzáró gátas halastavak esetében a partvonalától mért 5 méteres sávban;
  - a MEPAR-ban grafikusán megjelölt 5000 négyzetméter feletti állóvizek partvonalától mért 20 méteres sávban.
- A **szervestrágya esetében a meghatározott védőtávolságok** nem vonatkoznak a legeltetett állatok által elhullatott trágyára, amennyiben az az itatóhely megközelítése miatt következik be.

Új KAP: Zöld alapfeltételek – HMKÁ 5.

HMKÁ5 – A talajromlás és a talajerózió kockázatát csökkentő talajművelés

- 12%-nál nagyobb lejtésű területen **kapás növények** - beleértve a kukoricát és a napraforgót is - termesztése, valamint az **őszti káposztarepce** 24 cm-nél nagyobb sortávolságon való termesztése tilos, kivéve direktvetés, szintvonalas művelés és/vagy a rétegvonalakkal párhuzamos, illetve az eróziós jegyeket mutató lefolyási útvonalakon erózióvédelmi sávok kialakítása mellett.
- Az erózió ellen kialakított teraszok megőrzése kötelező **szőlőültetvények** esetében.
- Az **erózióvédelmi sávnak a tábla lejtővel párhuzamos tengelyén mérve legalább 100 méterenként jelen kell lennie**, azzal, hogy:
  - amennyiben a tábla lejtővel párhuzamos oldalai átlagosan kevesebb mint harminc méterre futnak egymástól, úgy az erózióvédelmi sávnak össze kell kötnie a tábla két szélét; illetve
  - amennyiben a tábla lejtővel párhuzamos oldalai átlagosan több mint 50 méterre futnak egymástól, úgy az erózióvédelmi sávnak olyan hosszúnak kell lennie, hogy a tábla két szélén egyenként legfeljebb 10 méteres távolság lehet a sáv vége és a tábla széle között.

Új KAP: Zöld alapfeltételek – HMKÁ 6.

HMKÁ6 – Minimálisan megkövetelt talajborítás

- Fenn kell tartani a **minimális talajborítást** a **nyári és őszi betakarítású kultúrák lekerülése után**,
  - őszi kultúra vetésével vagy
  - másodvetéssel vagy
  - a tarló szeptember 30-ig történő megőrzésével vagy legfeljebb sekély tarlókántás és ápolás, illetve közép- vagy mély talajlazítás elvégzésével.
- **12% feletti lejtésű területeken az ültetvényekben** legalább mulcsozással vagy egynyári növények vetésével gondoskodni kell a sorköztakarásról.
- **Az előírásokat akkor kell alkalmazni, ha:**
  - 2 hektárnál kisebb területű táblák esetében az adott tábla területének több mint 50%-a 12%-nál nagyobb lejtésű területen helyezkedik el;
  - 2 hektáros vagy annál nagyobb területű táblák esetében az adott táblán belül a 12%-nál nagyobb lejtésű terület nagysága meghaladja az 1 hektárt.
- **Minden ültetvény esetében** (lejtőszögtől függetlenül) **ha kivágják**, akkor a kivágás és az újraterelítés között gondoskodni kell a talajtakarásról.

HMKÁ 7 – Vetésváltás a szántóterületeken, kivéve a víz alatt fekvő növényeket

- **Főszabály** a vetésforgó minden évben az összes szántóföldi táblájukon, de egy naptári évben az adott gazdaság szántóföldi területének legalább 1/3-ad részén az előző évhez képest más növénykultúrát termeszteni. Ennek bármely egymást követő három évben teljesülnie kell.
- **Átmeneti uniós mentesség van 2023-as évben** közvetlen élelmiszerként fogyasztott kultúrákra, de burgonya, napraforgó, repce, szója, cukorrépa, olajtök és dinnye önmaga utáni termesztése 2023-ban sem lehetséges (biológiájuk és károsítóik miatt).
- **Hibridkukorica** vetőmag 4 egymást követő évben termeszthető ugyanazon a területen.
- **Két** (akár ugyanazon fajú) **főnövény között termesztett másodvetés is vetésváltás**, ha a másodvetés mind az őt megelőző, mind az őt követő főnövénytől eltérő növény családba tartozik.
- **A másodvetést az egységes kérelemben be kell jelenteni**, az első főnövény betakarítása után a következő év első főnövényének vetéséig betakarított vagy zöldtrágya-növényként talajba forgatott vagy bedolgozott növénykultúra, ahol mind az első főnövény lekerülését követő, mind a második főnövény vetését megelőző talajmunkákra az agronómiailag indokolt időt meg kell hagyni és a másodvetésnek a megelőző főnövénytől különböző növény családba kell tartoznia azzal, hogy a keverékek minden komponensére a növény család különbözőségnek teljesülnie kell.

HMKÁ 7 – Vetésváltás a szántóterületeken, kivéve a víz alatt fekvő növényeket

- Kivételek:

- **10 hektárnál kevesebb szántót** művelő gazdaság.
- **Támogatható mezőgazdasági terület** több mint 75 %-a állandó gyepterület és azt gyeppel vagy egyéb egynyári takarmánynövény termesztésére vagy az év, illetve a növénytermesztési ciklus jelentős részében vízzel elárasztott növények termesztésére vagy ezek kombinációjára használják.
- **Szántóterület** több mint 75 %-át gyeppel vagy egyéb egynyári takarmánynövény termesztésére, parlagon hagyott földterületként (függetlenül talajtakarástól), hüvelyes növények (szója kivételével, mivel az önmaga után nem termeszthető) termesztésére vagy e célok közül többre is használják.
- **Ökológiai gazdálkodásban** tanúsított területek.
- **Évelő szántóföldi kultúrákkal** borított terület, beleértve az ideiglenes gyeppet.
- **Árasztásos művelésben** (víz alatt) termesztett szántóföldi kultúrák.
- **Parlagon** hagyott terület.

Új KAP: Zöld alapfeltételek – HMKÁ 8.

HMKÁ 8 – Nem termelő elemek kötelező fenntartása

- A gazdaságok szintjén a **szántóterület legalább 4%-a nem termelési célú terület vagy tájképi elem**, beleértve a parlagon hagyott földterületeket is **VAGY**
- A gazdaságok szintjén a **szántóterület legalább 7%-a nem termelési célú terület vagy tájképi elem**, beleértve a parlagon hagyott földterületeket, továbbá az ökológiai másodvetést és a nitrogénmegkötő növényeket, azzal, hogy szántóterület legalább 3%-a parlagon hagyott földterület vagy nem termelési célú tájképi elem.
- **Fát, bokrot és sövényt** a március 1. és augusztus 31. közötti költési és fiókanevelési időszakban nem lehet kivágni.
- **2023-ra uniós derogáció** van arra a szabályra nézve, hogy a parlagon hagyott területet be lehet számítani ennek a HMKÁ-előírásnak a teljesítésébe, ha azon mégis szántóföldi növénykultúra lesz termelve (kivéve kukorica és szójabab, ezt az unió nem engedte).
- **Kivételek:** Legfeljebb 10 hektár szántóterülettel rendelkezők - A támogatható mezőgazdasági terület több mint 75%-a állandó gyepterület. - A szántóterület több mint 75%-át gyepterület vagy egyéb egynyári takarmánynövény termesztésére, parlagon hagyott földterületként, hüvelyes növények termesztésére vagy e célok közül többre is használják.

Új KAP: Zöld alapfeltételek – HMKÁ 8.

Védett tájképi elemek	Tájelemek	Táblaszintű elemek
• magányosan álló fa, • fa- és bokorcsoport, • terasz, • gémeskút, • kunhalom, • kis tavak Támogatható terület. Megőrzésük kötelező. Bárhol lehet a szántóterületen belül.	• táblaszegély • erózióvédelmi sáv • fás-cserjés sáv • nem termelő beruházás keretében, szántóföldön létrehozott erózióvédelmi létesítmény • szántóföldi művelés alatt nem álló vízvédelmi sáv • kis vizes élőhely Támogatható területek, ha elszámolják HMKÁ 8 teljesítésbe. Megőrzése kötelező abban az évben, amelyikben el kívánja számolni a gazdálkodó. A tábla legfeljebb 50%-át foglalhatja el, akkor is, ha több tájelem van a táblán és akkor is, ha a 0,25 hektáros támogathatósági küszöb alatt van.	• parlagon hagyott földterület • ökológiai jelentőségű másodvetés • nitrogénmegkötő növényvel bevetett terület Eddig ismert zöldítési szabályok érvényesek.

- Bármely tájelemként vagy védett tájképi elemként megjelölt objektumon a termelőnek meg kell akadályozni az **inváziós növények és a veszélyes gyomnövények megtelepedését**.
- A védekezés során minden olyan eszközt alkalmazni lehet/kell, amely a **hatályos természetvédelmi és növényvédelmi szabályok** alapján elvárható.
- A **veszélyes és inváziós gyomok jelenléte** automatikusan nagymértékű, súlyos gyomosságnak felel meg, mely a vizsgált támogatási évben kizárja a területet a támogathatóságból.

HMKÁ 9 - Környezeti szempontból érzékeny állandó gyepterületként megjelölt gyepterületek átalakításának vagy felszántásának tilalma a Natura 2000 területeken

- A környezeti szempontból érzékeny Natura 2000 állandó gyepterületek átalakítása és felszántása tilos.

Új KAP: Támogatható terület bővítése

- **Eddig:** a területalapú támogatás csak a mezőgazdaságilag művelt területeken vehető igénybe, ahol a minimumkövetelményeket be kell tartani.
- **Új hazai megközelítés - kihasználva az uniós szabályok változását - több területtípus bevonása a támogatásban részesíthető területek körébe**
  - Jelenleg nem támogatott, de agro-ökológiai szempontból értékes biotópok (vizenyős területek, fasorok, stb.);
  - Jelenleg támogatott területen új agro-ökológiai területek.
- **Jogszerű földhasználatnak meg kell lennie!**
- Ezentúl **támogathatóak lesznek** azok a jelenleg művelés alatt nem álló területek, illetve tájképi elemek, amelyeket
  - Helyes Mezőgazdasági és Környezeti Állapot (HMKÁ) vagy az agrár-ökológiai program (AÖP) keretben kell fenntartani,
  - más kötelezettségek miatt korábban (pl. Natura 2000 előírások, erdősítés stb.) nem feleltek meg a támogatható hektár fogalmának,
  - korábban szántóként vagy gyepeként hasznosítottak, de a jövőben átalakítják fás sávvá, vizes élőhellyé vagy a fent felsorolt területtípusok bármelyikévé.

I. pillér (2023-2027)

KAP Stratégia Terv I. pillérének intézkedései

365 forint/euró		Beavatkozás száma	Arány (%)	Forrás (milliárd forint)	
<u>I. pillér: Gazdasági fejlődés</u>			<u>26</u>	<u>85</u>	<u>2 122</u>
Közvetlen támogatások: Területalapú alaptámogatás (BISS)			1	53	1 321
Közvetlen támogatások: Újraelosztó támogatás (CRISS)			1	13,6	340
Követlen támogatások: Termeléshez kötött támogatás (CIS)			13	14,6	363
Közvetlen támogatások: Fiatalgazda területalapú támogatás (YFS)			1	1,3	34
Ágazati beavatkozások: Zöldség-gyümölcs			1	0,6	15
Ágazati beavatkozások: Méhészet			3	0,3	8
Ágazati beavatkozások: Szőlészet			6	1,6	41
<u>I. pillér: Zöld jövő</u>			<u>1</u>	<u>15</u>	<u>363</u>
Zöldfelépítmény: Agrár-ökológiai program (AÖP)			1	15	363
I. pillér beavatkozásai összesen			27	100	2 485

Új KAP I. pillér: Területalapú alaptámogatás

- A fenntarthatóságot elősegítő, alapszintű jövedelemtámogatás (BISS) a jelenlegi **SAPS és zöldítés támogatás helyébe lép.**
- Cél: a mezőgazdasági üzemek számára **kiszámítható, alapszintű hektáronkénti jövedelemtámogatás biztosítása.**
- Éves keret: 735,3 millió EUR.
- Jogosultsági feltételek:
  - aktív mezőgazdasági termelői státusz;
  - adott évben az egységes kérelem keretében kérelmet nyújt be;
  - legalább 1 hektár támogatható területtel rendelkezik;
  - meg kell felelni a kondicionalitás feltételeinek;
  - jogszerű földhasználónak minősül;

Tervezett fajlagos érték (EUR/ha)	Minimum fajlagos érték (EUR/ha)	Maximum fajlagos érték (EUR/ha)
147,06	125	169,12

A támogatás adott évi **fajlagos értéke** a jogosult területek nagyságától függ.

A jelenlegi időszakhoz képest változás, hogy ennek a támogatásnak nincs birtokmérethez kötött csökkentése és elvonása.

Új KAP I. pillér: Újraelosztó (redisztributív) támogatás

- **Cél:** a közvetlen **támogatások igazságosabb eloszlása**, az üzemek első hektárjainak emelt szintű támogatása.
- **Éves keret:** 189,1 millió EUR.
- **Támogatás tervezett mértéke**
  - **első sáv:** Az első hektárokra, **10 hektárig átlag 80 euró/hektár** (min. 56, max. 104 euró/ha),
  - **második sáv:** 10-150 hektárig pedig **40 euró/hektár** (min. 28, max. 52 euró/ha).

A sávokon belüli évenkénti fajlagos értékek, az adott évi üzemszerkezet függvényében módosulhatnak.

Példa: Egy 160 hektár alaptámogatásra jogosult területtel rendelkező gazdaság a következő megosztásban lehet jogosult a redisztributív kifizetésre:

1. sáv ($10 \cdot 80$ euró) +
2. sáv ($140 \cdot 40$ euró) = 6 400 euró.

(A 150 hektárt meghaladó területre nem jár már redisztributív kifizetés.)

Új KAP I. pillér: Agro-ökológiai Program (AÖP) 1.

- **Cél:** a jelenlegi zöldítéshez hasonló, minden gazdálkodó számára elérhető támogatás.
- **Éves keret:** 202 millió EUR

Tervezett fajlagos érték (EUR/ha)	Minimum fajlagos érték (EUR/ha)	Maximum fajlagos érték (EUR/ha)
80	61	105

- **Feltételek**
  - Új, **AKG típusú** támogatás az I. pillérben, de gazdálkodói szinten **önkéntes**.
  - **Éves**, hektáronkénti termeléstől elválasztott kifizetés.
  - Minimum-követelményeken **tűlmutató**, környezet- és klímavédelmi gyakorlatra adható.
  - Feltételek betartása esetén a mezőgazdasági üzem teljes területére jár hektár alapon.
  - Az egyes jó gyakorlatok különböző pontértéket kapnak (1 v. 2).
  - Minden hasznosítási módra (szántó, gyepterület, ültetvény) legalább 2 pont értékű előírás.
  - Küszöbértékek: szántó, gyepterület 5 ha felett; ültetvény 1 ha felett
  - E-Gazdálkodási Napló vezetése (folyamatos elektronikus vagy papír alapú vezetéssel és utólagos elektronikus feltöltéssel)

Új KAP I. pillér: Agro-ökológiai Program (AÖP) 2.

Választható gyakorlatok SZÁNTÓN

Gyakorlat	Pont	Gyakorlat	Pont
Nyári, őszi betakarítású kultúrák után talajtakarás legalább feb. 28-ig.	1	Karbamid műtrágya azonnali bedolgozása, illetve folyékony karbamid esetén inhibitor alkalmazása a kijuttatás során	1
Emelt szintű „EFA”, szántóterület 10%-ának megfelelő (nem termelő elemek, ökológiai jelentőségű másodvetések, N-megkötők).	2	Talajkondicionáló , növénykondicionáló vagy N-megkötő készítmények alkalmazása (szántóterület legalább 50%-án)	1
Emelt szintű terménydiverzifikáció .	1	Mikrobiológiai készítmények alkalmazása (szántóterület legalább 50%-án)	2
Önkéntes táblaméret-korlátozás : 30 ha.	1	Forgatás nélküli művelésmód szűkített növényvédőszer használattal (szántóterület legalább 50%-án)	2
Méhbarát növényvédelem (szerválasztás).	1		

ÚJ KAP I. pillér: Agro-ökológiai Program (AÖP) 3.

Választható gyakorlatok GYEPEN

Gyakorlat	Pontérték	Környezeti előny
Az üzem gyepterületeinek megőrzése tábla szinten az előző évi állandó gyepterületekhez viszonyítva. (nem Natura 2000 gyepeken)	1	fokozott szénmegkötés a mezőgazdasági területeken, biodiverzitás megőrzése
Pásztoroló vagy szakaszos legeltetés a gyepterület legalább 50 %-án legeltetési terv készítése mellett (minden gyepen)	2	túllegeltetés elkerülése
Extenzív gyepek legalább évi egyszeri kaszálása (nem Natura 2000 gyepeken)	1	becserjésedés elkerülése, megfelelő fajösszetétel
Kizárólag alternáló kasza használata (minden gyepen)	2	Ízeltlábúak, kisebb fajok védelme

Új KAP I. pillér: Agro-ökológiai Program (AÖP) 4.

Választható gyakorlatok ÜLTETVÉNYEKBEN

Gyakorlat	Pont	Gyakorlat	Pont
Mikroöntözési technológiák alkalmazása (ültetvényterület legalább 50%-án).	2	Mikrobiológiai készítmények alkalmazása (ültetvényterület legalább 50%-án).	2
Méhbarát növényvédelem (szerválasztás).	1	Ültetvények talajtakarása mulcsozással, egyéves sorköztakaró növények termesztésével (12% alatti lejtésű területeken).	1
Engedélyezett biológiai ágensek alkalmazása. (ültetvényterület legalább 50%-án).	2	Ültetvények talajtakarása évelő kultúrák fenntartásával, gyepesítéssel.	2
Talajkondicionáló , növénykondicionáló vagy N-megkötő készítmények alkalmazása (ültetvényterület legalább 50%-án).	1	Karbamid műtrágya azonnali bedolgozása vagy inhibitor alkalmazása.	1

Új KAP I. pillér: Fiatal gazda területalapú támogatás

- **Cél:** a generációváltás előmozdítása

- **Éves keret:** 18,6 millió EUR

- **Feltételek**

- az első kérelem benyújtásakor **40 évnél nem idősebb** gazdálkodó (természetes vagy jogi személy),
- az első EK benyújtást **követő 5 évig kaphatja**,
- **minimális képzettségi** előírást vagy 2 év releváns munkatapasztalatot kell igazolni,
- a területi korlát **300 hektár**.

- **Támogatás tervezett mértéke 157 euró/hektár** átlag körül alakulhat (min. 78,67 euró/hektár és max. 236 euró/hektár)

- Aki jelenleg részesül ilyen támogatásban és **még nem telt le az öt éves** részvételi időszak, valamint ha megfelel a kibővített feltételeknek, akkor 2023-tól is részt vehet.

Tervezett fajlagos érték (EUR/ha)	Minimum fajlagos érték (EUR/ha)	Maximum fajlagos érték (EUR/ha)
157	78,67	236

Új KAP I. pillér: Termeléshez kötött támogatás

- **Cél:** Az érzékeny, nehézségekkel küzdő ágazatok célzott támogatása.
- **Éves keret:** 202 millió EUR
- **Főbb változások**
  - A feltételrendszer 2023-tól összhangban kell legyen a **víz keretirányelvvel**.
  - Az **étkezési burgonya** termeléshez kötött támogathatósága megszűnik.
  - Az **ipari zöldségnövények** között csak a csemegekukorica és a zöldborsó félék maradnak, a többi kultúra a zöldségnövények közé kerül át.
  - Az ipari zöldségek, szemes fehérjenövények, zöldségek, és tejhasznú szarvasmarha javára **forrás növelésre** kerül sor, az ipari olajnövény, az extenzív gyümölcs és a szálas fehérje terhére.
  - Ahol eddig nem volt, most ott is előírás a **minősített szaporítóanyag** használata.
  - A hízott bika jogcím esetében központi lajstromszámmal ellátott **tenyészbika használata** lesz az előírás.

Új KAP I. pillér: Termeléshez kötött támogatás 2.

Jogcím	Keretterv – 2022 (millió EUR)	Új keretterv – 2023-tól (millió EUR)	Változás, (millió EUR)
Cukorrépa	7,762	7,915	0,153
Rizs	1,941	1,979	0,038
Ipari zöldség	11,136	15,620	4,484
Zöldség	4,905	6,455	1,550
Ipari olajnövény	1,372	0,740	-0,632
Gyümölcs extenzív	9,485	6,063	-3,422
Gyümölcs intenzív	6,524	6,653	0,129
Szálas fehérje	13,057	10,985	-2,072
Szemes fehérje	13,057	15,962	2,905
Anyajuh	21,346	21,767	0,421
Anyatehén	33,959	34,631	0,672
Hízottbika	4,366	5,061	0,695
Tejhasznú tehén	66,947	68,274	1,327
ÖSSZESEN	200,000	202,000	2,000

Új KAP I. pillér: Termeléshez kötött támogatás 3.

Termeléshez kötött támogatások (CIS) 2023	Becsült fajlagos érték ha vagy egyed	
	Euró	Forint*
Cukorrépa termesztés	653	257 978
Rizstermesztés	728	287 734
Zöldségnövény termesztés	241	95 286
Ipari zöldségnövény termesztés	326	128 592
Ipari olajnövény termesztés	110	43 288
Extenzív gyümölcstermesztés	159	62 999
Intenzív gyümölcstermesztés	373	147 525
Anyajuhtartás	28	11 226
Anyatehéntartás	140	55 280
Hízott bika	54	21 468
Tejhasznú tehéntartás	317	125 211
Szemes fehérjetakarmány-növény termesztés	233	91 984
Szálas fehérjetakarmány-növény termesztés	64	25 347

Új KAP II. pillérének beavatkozásai célok szerint

Gazdaságfejlesztés

- Kormányzati cél volt, hogy a forrás felét legalább gazdaságfejlesztésre költsük: **52%**
- **21** beavatkozással, közel **1500 milliárd** forintot terveztünk.
- 2014-2020 időszakához képest **négyszeres** forrás növekedés.

Zöld jövő

- Uniós elvárás volt, hogy a forrás több, mint harmadát zöld intézkedésekre költsük: **36%**
- **22** beavatkozással, több, mint **1000 milliárd forintot** terveztünk.
- 2014-2020 időszakához képest **másfélszeres** forrás növekedés.

Megújuló vidék

- Vidéki területek fejlesztését számos másik uniós és hazai program támogatja: **10%**
- **17** beavatkozással, több, mint **285 milliárd forintot** terveztünk.
- 2014-2020 időszakához képest **1,26-szoros** forrás növekedés.

Köszönöm a megtisztelő figyelmüket!

